

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticvm

Wiestner, Jacob

Monachii, 1705

II. De eorum Ordine.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62620)

tandam: & generaliter hominis aetatem, non in utero, sed partu incipere, ex Baldo *Lib. 5. Consil. 19. n. 13.* rectè monet, & S. Congreg. Card. declaratione firmat *cit.* Fagnanus *n. 134.* ut plenius tradetur *Lib. 2. tit. 19. à n. 49.*

14. In ejus quoque, communi Jure requisitæ, defectu ad easdem dignitates & beneficia, atque Ordines etiam, dispensationem à Papa petendam, non obscure defumitur ex *c. Ex ratione 2.* & cum Navarro *Manual. cap. 25. n. 116.* tradunt *cit.* Garcias *cap. 4. n. 57.* Lessius *cap. 34. n. 108.* Palao *p. 3. n. 21.* & Barbosa *in c. cit. n. 2.* Eadem dispensatio desideratur ad dignitates & personatus non curatos, saltem postquam *c. Unici cit. in 6.* dispositio à Trident. *Sess. 24. cap. 12. §. Ad ceteras de Reformat.* viginti duorum annorum aetatem ad eos exigente, correctæ est, Pirrhing *l. cit. n. 16.* ut adeo hodie legitimam aetatem non habenti, sine Papæ dispensatione facta dignitatis & personatus collatio, ejusq; impetratio: imò electio & præsentatio, utpote de persona inhabili, & contra *cit. S. Concilii formam attentatæ, irritæ sint ipsò Jure, ut colligitur ex c. Licet 14. de Elect. in 6. ibi, Decernentes collationes viribus omnino carere, & cum Panormit. in c. Ex ratione cit. n. 2. docent cit. Flamin. Lib. 4. q. 9. n. 20. Garcias à n. 82. & Palao n. 21.*

15. Dixi *jure communi*; quia in defectu aetatis in promovendo ad beneficium, non illò, sed speciali tantum alijus Ecclesiæ statutò vel Consuetudine requisitæ, dispensandi facultatem Episcopo, & sede vacante, Capitulo competere, cum Laiman *in c. Ex ratione cit. n. 2.* tradit laudatus Pirrhing *n. 17.*

ARTICULUS II.
De eorum Ordine.

SUMMARIUM.

16. Primam Tonsuram beneficia quacunq;
17. Papatu Exceptò:
18. Cardinalatus sacrum, saltem Diaconatus:
19. Episcopatus sacrum,
20. Saltem Subdiaconatus, Ordinem exposcit.
21. Alia dignitates curata exigunt Presbyteratum,
22. Intra annum recipiendum, sub periculo amissionis.
23. Eundem cætera beneficia curata &
24. Et collationis tempore Ordines minores requirunt.
25. Sacrum Ordinem Canonici præscribit Jus modernum,
26. In Germania usu non receptum.
27. Alia simplicia nullum certum communi:
28. Speciali Jure sæpe sacrum Ordinem exigunt.
29. In defectu Ordinis Papa:
30. Aliquando etiam Episcopi dispensant.

Dignitatis & beneficii Ecclesiastici cujuscunque incapacem esse, qui primâ Tonsurâ nondum initiatus, & actu clericus non est, pater ex *c. Cum aded 17. de Rescript. c. Ex literis 6. de Transact. & c. In Ecclesia 2. de Institut.*

Excipiendus tamen iterum est Papatus: ad quem electo exceptionem, quòd uxoratus (multò magis, quòd laicus) sit,
0002

cus) sit, opponi non posse, arg. c. Licet 6. ibi Absque ulla exceptione, de Elect. cum Glossa in can. Si quis 9. v. Non Apostolicus dist. 79. in c. Licet cit. tradunt Baldus n. 3. Panormit. n. 4. & Fagnan. n. 15.

18. Ad prælaturas Papatu inferiores, ad dignitates & beneficia cætera, Ordines diversimodè exiguntur. Et primò quidem ad S.R.E. Cardinalatù sacrum aliquem: & pro varietate gradùs, quò in Apostolicæ proxima ea dignitate constituti eminent. Episcopatus vel Presbyteratus vel soliùs Diaconatus Ordinem requiri, patet; cùm hodie omnes Episcopi vel Presbyteri vel Diaconi sint, Gonzalez in c. His que 11. de Majorit. n. 6.

19. Secundò, Episcopatus requirit, ut ad eum evehendus in sacro Ordine sit constitutus, can. fin. dist. 60. & c. A multis 9. hic, sex saltem mensium spatiò, antequam ad illum eligatur, ex Decreto S. Synodi Tridentinæ Sess. 22. cap. 2. de Ref. Deinde, ut intra tres menses à die Confirmationis acceptæ consecratur, sub pœna privationis fructuum perceptorum: & si Consecrationem ultra sex menses culpabiliter differat, ipsius etiam Episcopatus, ipsò Jure incurrendà, ex ejusdem S. Concilii Decreto Sess. 23. cap. 2. de Ref.

20. An verò sufficiat, sex mensium spatiò fuisse Subdiaconum, dubium est. Et Barbosa quidem id negat de Offic. Episc. alleg. 1. n. 37. exigens, ut omnibus sacris Ordinibus fuerit initiatus; propter can. Ofus 9. dist. 61. & Constitutionem Greg. XIV. quæ incipit Onus Apostolica editam 15. Maij 1590. quibus requiritur; ut eligendus ad Episcopatum in Sacris in plurali numero; ac proinde non in solo Subdiaconatus Ordine sit constitutus. Verùm, quia secundum communem loquendi usum etiam, qui Subdiaconus

tantùm est, in sacris dicitur constitutus, probabiliùs Lessius Lib. 2. de I. & I. cap. 34. n. 98. Azor p. 2. Instit. lib. 6. cap. 8. q. 1. & Gonzalez in c. A multis cit. n. 11. Subdiaconum in Episcopum eligi posse, affirmant, ut expressè tradunt c. cit. cujus dispositio, sicut à Tridentino, sic etiam à Gregorio XIV. non est revocata; quia hic Papa usus est loquendi modò passim receptò: quò in sacris dicitur, qui habet unum saltem et Ordinibus sacris: qualem esse: & jam à Gregorii M. aut Urbani I. vel II. temporibus fuisse Subdiaconatum, ex can. 1. dist. 30. & can. fin. dist. 60. contra c. in c. cit. notat Gonzalez n. 1. & 6.

Tertiò, ad dignitates Ecclesiasticas, quibus cura animarum aut jurisdictionis Flori externi annexa est, ut sunt Abbatis, Præposituræ, Decanatus & Archiepiscopatus, requiritur Ordo Presbyteratus, c. Ut Abbates 1. non quidem, ut quislibet actu initiatus sit tempore collationis: sed, ut habilis sit ad illum recipiendum: intra tempus à Jure præfixum, hoc est, intra annum, Clement. 2. Panormit. in c. Cum in cunctis 7. §. Inferiora de Elect. pr. & Fagnanus in §. cit. n. 10. Quòd si verò dictum Ordinem intra annum recipere monitus culpabiliter omittat, ab ejusmodi dignitate removendus est, c. 1. cit. Unde

Dubium oritur de casu, quò ab Ordinis receptione justà aliqua causa prohibetur: & quidem, si spectentur verba textus c. 1. cit. Prælationes live dignitates illas per sententiam amittere debent: quæ cum Glossa ibi v. Amittunt passim explicari solent de casu, quò impediuntur Ordinum contractum et propriâ culpâ, vg. ex rixa, quâ quis factus est irregularis. Quam ejus explicationem amplectitur & propagat Fagnanus in c. cit. n. 34. Verùm hæc explicatio

applicatio textum nimis restringit. Quare melius Laiman in *c. cit. n. 1.* distinguit inter impedimentum temporale & non diu duraturum, quò, undecunque proveniat, ab Ordine intra præscriptum tempus suscipiendo justè impeditos ab Abbatibus non removendos, censet: & impedimentum perpetuum aut valde diu duraturum, quò, etiãsi justum sit, laborantes Abbatibus &c. privandos, docet ex ratione; quòd beneficium detur propter officium, *c. fin. de Rescript. in 6.* & propterea illius collatio includat tacitam conditionem recipiendi Ordinem, præsertim quando hic necessarius est ad officium exequendum. Ita cum *cir. Laiman Pirrhing ad hanc Rubric. n. 39.* & Engel *Lib. 1. Tit. 6. n. 18.* specialiter autem sacer, & quidem Presbyteratus Ordo exigitur in Abbatibus & Prælatibus quibuscunque, habentibus potestatem conferendi primam Tonsuram & Ordines minores, ut desumitur ex *c. Cum contingat 11. & in c. 1. cit.* advertit Panormit. *n. 5.*

23. Quartò, eundem Presbyteratus Ordinem, sive ejus intra annum recipiendi aptitudinem, exigunt parochialia & alia beneficia curata, *c. Licet 14. de Elect. in 6.* ubi ad ejusmodi beneficium promotus, si cessante justò impedimentò, intra annum, à die acceptæ pacificæ possessionis computandum, Ordinem Sacerdotalem non recipiat, illò ipsò Jure privatur, Laiman in *§. Inferiora cit. n. 3.* & Fagnanus *ibid. n. 10.* Præterea, qui ad ea promovebantur, olim Subdiaconatu, *c. Præterea 5.* hodie verò minoribus saltem Ordinibus esse debent initiati, *arg. c. Si pro clericis 8. de Præbend. in 6. & c. fin. de Instit. in 6.* ubi, dum in iis non exiguntur Ordines sacri, tacitè insinuat, iis necessariis esse Ordines minores, Fagnanus in *c. Præterea cit. n. 6.* cum enim utròque hoc textu Jus antiquum *c. Præterea cit.* corrigatur: &

Ordinum duntaxat sacrorum, neutro verò minorum, mentio fiat, quoad istos eodem Jure antiquò necessario requisitos, nihil immutatum, *arg. 1. Præcipimus 32. in fine C. de Appellat. & c. Cum expedit 29. de Elect. in 6.* cum Hostiensis in *c. Ad Apostolicam 16. de Regular.* aliis Interpp. docet Fagnanus in *c. Præterea cit. n. 6.*

Quintò, in canonicis, tam Collegiatarum quàm Cathedralium Ecclesiarum, Jure quidem antiquò sacer Ordo non exigebatur, Glossa in *Clement. 2. V. Officiu.* Postea tamen vox in capitulo adempta est omnibus, qui sacrum saltem Subdiaconatus Ordinem non haberent, *Clement. cit.* Eandem sive jus suffragii in capitulo etiam amittunt, qui obtinent dignitates, personatus vel officia, Diaconatus vel Presbyteratus Ordinem annexum habentia, si dictos Ordines, justò impedimentò cessante, non recipiant intra annum, *Clem. cit. §. Illi verò.* Denique Trident. *sess. 24. cap. 12. de Ref.* omnes Cathedralium Ecclesiarum canonicatus, aut etiam portiones annexum habere voluit Ordinem sacrum, ut canonicorum dimidia saltem pars essent presbyteri. Quæ S. Synodi dispositio imprimis non procedit in canonicatibus Ecclesiarum Collegiatarum, ut cum Zerola *Prax. Episc. V. Beneficia §. 5.* advertit Barbosa in *Clement. 2. cit. n. 3.* deinde, in Cathedralibus etiam usu *re. 26.* cepta non esse videtur in Germania, in cuius Ecclesiis reperiuntur canonici, qui primà tantùm Tonsurâ initiati & decimum quartum ætatis annum sunt assecuti: etsi tales vocem in capitulo non acquirant, neque integros redditus percipiunt ante receptum Ordinem Subdiaconatus, Pirrhing *ad hanc Rubric. n. 47.*

Sextò, de Ordine promovendorum ad cætera beneficia simplicia Jure communi nihil est constitutum. Unde sacrum Ordinem eò solùm casu exigunt, quò id

in fundatione vel statuto cautum, aut consuetudine introductum est & observatum, Azor *cit. cap. 8. q. 12.* Qua in re tamen adhibenda est distinctio; vel enim in ejusmodi beneficii fundatione in clerico id obtinente expressè requiritur, ut sit Sacerdos, aut Missas legat, aliòsve actus à sacro Ordine dependentes per se ipsum & personaliter exercent? & tum, ut fundationi satisfiat, clericum in illo institutum sacerdotem, vel aliò sacro Ordine initiatum esse, omnino est necesse, juxta Decretum Tridentini *sess. 25. cap. 5. de Ref.* ejusque declarationem relata à Garcia *de Benef. p. 7. cap. 1. n. 99.* Vel hoc ejusmodi aut æquivalentibus verbis non expressum: sed præcisè cautum est, ut capellanus Missas celebret, aut Divinis officiis inserviat? & tum, licet idem dicendum videatur & fieri debeat, de rigore tamen à beneficiato, sacerdotiò vel aliò sacro Ordine non initiatò, fundationi satisfieri, si ejusmodi actus exercent per substitutum, à S. Congreg. Card. Interpp. declaratum & à Rota decisum refert *cit. Garcias n. 86.* quòd ex generali Consuetudine in beneficiis simplicibus residentia & servitium personale non exigatur, eisque respondens officium obiri per alium possit.

29. Cæterum quantumvis, sicut in ætate, sic etiam in Ordine, Jure communi ad beneficia, & dignitates præsertim Ecclesiasticas requisitò, regulariter solus Papa dispenset: Episcopi tamen imprimis olim, cum in promovendis ad beneficia parochialia Ordo Subdiaconatus requireretur, ad illa obtinenda cum constitutis in minoribus, dummodo intra breve tempus sacerdotium recipere possent, dispensare poterant, ex concessione Alexandri III. *6. Præterea 5.* relata. Deinde, cum ejusmodi beneficia obtinentibus & intra annum Subdiaconatu initiatis ex causa stu-

diorum, si ad hæc essent idonei, & intra annum Subdiaconatum suscipere, ut presbyteratum recipere non tenebantur, ad septennium dispensare permittuntur à Bonifacio VIII. *c. Cùm ex eo 34. de Elef. in 6.* ut ibi notant Laiman *n. 1.* & Barboza *n. 4.* qua de re fermo redibit *Lik. 3. Tir. 4.* Denique & à fortiori, Episcopos cum clericis, beneficia simplicia, residentiam personalem non exigentia, obtinentibus etiam sine obligatione suscipiendi subdiaconatus, dispensare possunt, obicit laudatus Pirrhing *n. 48.* Waggebeck *in c. Cùm ex eo cit.* & ante eos Laiman *in c. cit. n. 2.* ubi contra Tridentinum non agi, ait, ab Episcopis & capitulis Cathedralibus Germaniæ nostræ, quando hæc Ecclesiæ canonicatus conferunt adolescentibus quatuordecim annorum: qui interea, donec ætatem ad suscipiendum sacrum Ordinem requisitam assequantur, studiis operam navant: & si officium Divinum recitent, redditus beneficii, distributionibus exceptis, in absentia percipiunt.

ARTICULUS. III.

De cæteris Qualitatibus eorundem.

SUMMARIUM.

31. *Præficiendo necessaria est Scientia.*
32. *Præsertim Episcopo:*
33. *In quo Scientiam Theologicam.*
34. *Et SS. Canonum notitiam præcipue exigentium Opiniones.*
35. *Conciliantur.*
36. *Quanta scientia Cardinalibus.*
37. *Præsertim inferioribus, curatis.*
38. *Et cæteris beneficiatis necessaria sit.*
39. *An sufficiat Gradus sine Scientia.*
40. *Præficiendi, etiam graves meriti.*